

Nederlandse Mededingingsautoriteit

BESLUIT

Nummer 4829/84

Betreft zaak: Installatiesector/ Dassen Group

Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit op de bezwaren gericht tegen het besluit van 16 oktober 2006 met kenmerk 4829-73.

1. Verloop van de procedure

1. Bij besluit van 20 oktober 2005 (met kenmerk 4829-15) heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) vastgesteld dat de onderneming Dassen Group artikel 6 Mededingingswet (hierna: Mw) en artikel 81 Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (hierna: EG) heeft overtreden, wegens deelname aan het systeem van vooroverleg zoals uiteengezet in het Rapport kartelgedragingen in de Installatie Sector¹ (hierna: het Rapport), dat integraal deel uitmaakt van voornoemd besluit.
2. De onderneming Dassen Group bestaat uit Dassen Group B.V. en alle werkmaatschappijen waarover deze rechtspersoon in de periode van januari 1998 tot en met december 2001 volledige zeggenschap heeft gehad en die actief zijn op het gebied van Installatiewerken², waaronder in ieder geval Dassen Electrical B.V. en Dassen Eurostroom B.V. (hierna: de Onderneming).
3. De Raad heeft wegens de hiervoor in randnummer 1 genoemde overtreding aan Dassen Group B.V., Dassen Electrical B.V. en Dassen Eurostroom B.V. een boete opgelegd van EUR 449.440,00. Deze rechtspersonen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor het geheel van deze boete.
4. Tegen het besluit van 20 oktober 2005 hebben Dassen Group B.V., Dassen Electrical B.V. en Dassen Eurostroom B.V. (hierna: bezwaardenden) tijdig bezwaar aangetekend bij brief van 25 november 2005.

---

¹ Rapport van 25 april 2005.

² Zie voor de definitie van Installatiewerken randnummer 1 van het Rapport.

5. Op 16 oktober 2006 heeft de Raad een wijzigingsbesluit genomen (met kenmerk 4829-73), dat in de plaats is getreden van het besluit van 20 oktober 2005. In het besluit van 16 oktober 2006 heeft de Raad de hoogte van de boete verlaagd naar EUR 214.381,00. Op grond van het bepaalde in artikel 6:19, lid 1 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) worden de bezwaren geacht mede te zijn gericht tegen het besluit van 16 oktober 2006 (hierna: het bestreden besluit).
6. In overeenstemming met het bepaalde in artikel 92, eerste lid, juncto artikel 62, eerste lid, Mw heeft de Raad de bezwaren tegen het bestreden besluit voor advies voorgelegd aan de Adviescommissie bezwaarschriften Mededingingswet (hierna: de Adviescommissie).
7. Op 9 november 2006 zijn bezwaarden, alsook de Raad naar aanleiding van de ingediende bezwaren door de Adviescommissie gehoord. Van dit horen is een verslag opgemaakt, dat op 11 januari 2007 aan bezwaarden en de Raad is toegezonden.
8. Op 5 maart 2007 heeft de Adviescommissie haar advies uitgebracht (hierna: het Advies). Het Advies is aan dit besluit gehecht en maakt hiervan integraal onderdeel uit.
9. De Adviescommissie acht zich in het Advies niet in staat om de bezwaren van bezwaarden te beoordelen, vanwege het ontbreken van de daarvoor benodigde gegevens. De Adviescommissie adviseert de Raad om die reden het bezwaar te verwerpen. De Adviescommissie adviseert voorts om bij het nemen van het besluit op bezwaar de omstandigheid mee te wegen dat enkele stukken in eerste instantie niet aan het dossier zijn toegevoegd, maar slechts na het verzoek van bezwaarden en daags voor de hoorzitting van 9 november 2006 zijn opgestuurd. De Adviescommissie acht deze omstandigheid in strijd met een goede procesorde.
10. De Raad heeft zich ervan vergewist dat het Advies zorgvuldig tot stand is gekomen. De Raad besluit voorts conform het Advies. Ter motivering van dit besluit:
  - i. verwijst de Raad ex artikel 3:49 Awb naar het Advies;
  - ii. verwijst de Raad naar hoofdstuk 2 van dit besluit dat voorziet in een nadere motivering ten aanzien van de omstandigheid dat stukken in eerste instantie niet aan het dossier zijn toegevoegd en [Vertrouwelijk].

2 Nadere motivering

Toevoeging stukken aan dossier

11. De Adviescommissie adviseert de Raad om bij het nemen van het besluit op bezwaar de omstandigheid mee te wegen dat enkele stukken in eerste instantie niet aan het dossier

zijn toegevoegd, maar slechts na het verzoek van bezwaarden en daags voor de hoorzitting van 9 november 2006 zijn opgestuurd. De Adviescommissie acht deze omstandigheid in strijd met een goede procesorde.

12. De Raad stelt vast, de bovenstaande omstandigheid in aanmerking nemend, dat hij niet gehouden was de betreffende stukken ter inzage te leggen en dat bezwaarden niet zijn benadeeld door toezending van de betreffende stukken daags voor de hoorzitting. De Raad overweegt in dit verband het volgende.
13. De door de Adviescommissie bedoelde stukken betreffen een tweetal schriftelijke adviezen van een externe deskundige [Vertrouwelijk]. De Raad heeft zijn beoordeling op schrift gesteld en conform het bepaalde in artikel 7:4 lid 2 Awb voor bezwaarden tijdig ter inzage gelegd.³ De Raad heeft de door de Adviescommissie bedoelde stukken niet ter inzage gelegd, omdat correspondentie met interne of externe adviseurs die betrekking heeft op de positiebepaling van een bestuursorgaan geen op de zaak betrekking hebbend stuk vormt als bedoeld in art. 7:4 lid 2 Awb.⁴ Na het verzoek van bezwaarden om toezending van de door de Adviescommissie bedoelde stukken heeft de Raad in dit geval geen aanleiding gezien om niet aan dit verzoek te voldoen, zodat hij de stukken aan bezwaarden heeft toegestuurd.
14. Gelet op het bovenstaande kan de Raad niet worden tegengeworpen dat hij deze pas na verzoek van bezwaarden en (daardoor) daags voor de hoorzitting heeft toegezonden. Bovendien hebben bezwaarden ter zitting mondeling op de inhoud van de door de Adviescommissie bedoelde stukken kunnen ingaan.⁵ Voor zover bezwaarden nog schriftelijk op deze stukken hadden willen reageren, hadden zij daartoe ter zitting een termijn kunnen verzoeken.
15. Al het voorgaande afwegende ziet de Raad geen aanleiding om aan de door de Adviescommissie aangehaalde omstandigheid gevolgen te verbinden.

[Vertrouwelijk]

16. [Vertrouwelijk]

17. [Vertrouwelijk]

18. [Vertrouwelijk]

---

³ Zie dossierstuk 4829-51.

⁴ Zie ABRvS, 24 april 1998, JB 1998/ 145; RAwb 1998, 135 (m.a. tB). Zie ook ABRvS, 5 november 2003, AB 2004, 176.

⁵ Zie dossierstuk 4829-74.

3 Besluit

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit:

- I. neemt het Advies van de Adviescommissie bezwaarschriften Mededingingswet van 5 maart 2007 over, zulks aangevuld met de hiervoor opgenomen nadere motivering in hoofdstuk 2;
- II. verklaart de bezwaren tegen het besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit van 20 oktober 2005, met kenmerk 4829-15, niet ontvankelijk;
- III. verklaart de bezwaren tegen het besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit van 16 oktober 2006, met kenmerk 4829-73, ongegrond;
- IV. handhaaft de in het bestreden besluit neergelegde beslissing en de daarbij opgelegde boete.

Datum: 01-10-2007

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,
namens deze,

overeenkomstig het door de Raad van Bestuur van de Nederlandse
Mededingingsautoriteit genomen besluit,

W.g.
R.J.P. Jansen
Lid Raad van Bestuur

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de rechtbank Rotterdam, sector bestuursrecht, postbus 50951, 3007 BM Rotterdam.